

(/)

Annonsera i tidningen!

För bokningar kontakta:

Sara Ångström

sara.angstrom@amnesty.se

(mailto:sara.angstrom@amnesty.se)

0704 - 61 95 42 (callto:+46704619542)

[📄 Priser och villkor \(pdf\)](#) (/static/Annonsera i Amnesty press.pdf)

Gränsen Ungern vill dölja – polis stoppade Amnesty Press reporter

Ungern låser in samtliga asylsökare i containerläger och har nyss färdigställt ett andra gränsstaket mot flyktingarna – som dessutom är elektrifierat. När Amnesty Press åker för att undersöka Europas hårdaste asylpolitik omhändertas även tidningens reporter av ungersk gränspolis.

REPORTAGE (/ARTIKLAR/REPORTAGE/) | 2017-06-30

AV: JOAKIM MEDIN

Ungersk polis eskorterar här bort Amnestys Press reporter från gränsområdet, som polisen hävdade var förbjudet för civila att beträda. *Foto: Joakim Medin*

På en liten landsbygdsväg i södra Ungern signalerar en mötande polisbil att jag ska stanna till vid kanten. Konstapeln ber att få titta på mitt pass och kontaktar genast kollegorna över walkie-talkien. Snart har ytterligare två patrullbilar anlänt. Poliserna genomsöker min hyrbil och frågar om min professionella kamera. Jag ger dem mitt internationella presskort och förklarar att jag är journalist. Då kliver ett befäl fram och berättar vad som är fel.

– Detta är ett förbjudet område. Gränsen mot Serbien går här framme och civila får inte vistas här. Varför har du kommit hit?

Befälet ställer en rad frågor, om mitt syfte att besöka Ungern, om den stora mängden irakiska stämplarna i mitt pass, om Sveriges syn på migration. Han googlar på mitt namn och läser högt vad som står skrivet på min egen webbsida. Efter en timme anländer en fjärde bil med två kriminalpoliserna från staden Szeged. Även de förhör och fotograferar mig, samt kräver att få se bilderna i min kamera. Kriminalpoliserna kräver även att jag knappar fram den unika IMEI-koden i min telefon, som de vill ha en bild av. Först efter 90 minuter får jag mitt pass tillbaka och eskorteras bort från gränsområdet, sedan släpps jag fri.

Men det satt inte några skyltar uppe om besöksförbud för civila vid gränsen. Ungern har inte utfärdat ett sådant förbud. Flera civila passerade mig i pickupbil och på cykel på samma väg, både innan och under förhöret, och möttes endast av ett ”god dag” från polisen. Incidenten vid gränsområdet avslöjar därför de allvarliga åtgärder landets myndigheter vidtar, för att hindra utländska journalister att granska situationen där.

Ungern påbörjade bygget av sitt gränsstängsel på sensommaren 2015. Vid månadsskiftet april-maj i år stod ett andra stängsel klart. *Foto: Joakim Medin*

Vid månadsskiftet april-maj färdigställde den ungerska regeringen konstruktionen av ett andra stängsel längs med den 175 kilometer långa gränsen mot Serbien. Barriären är fyra meter hög, har taggtråd på toppen, vakttorn med jämna mellanrum och en väg i mitten där polisbilar ständigt patrullerar. Precis som när det första stängslet restes på sensommaren 2015 för att stoppa den Balkanrutt som då tog hundratusentals asylsökare in i Europa, presenteras dagens gränsförstärkning som ett nationellt skydd. Landets premiärminister Viktor Orbán, som tidigare kallat flyktingar för ”ett gift”, sade i mars att illegala migranter ”belägrar” Ungern.

– Gränsstängslet restes av ungerska fängelsefångar, men vi vet också att stora delar av stängslets komponenter tillverkades i fångelser. Så det var en väldigt billig arbetskraft för regeringen, säger doktor Júlia Iván, tillförordnad chef för Amnesty Ungern, i deras huvudkontor i Budapest.

Rummet där vi träffas är fullt med kampanjmaterial mot en uppsjö andra lagar från regeringen Orbán, som Amnesty behövt protestera mot. Flyktingpolitiken är långt ifrån det enda, men mot den har flera internationella människorättsorganisationer riktat särskilt skarp kritik. Längs det nybyggda gränsstängslet finns det idag stolpar med strålkastare, kameror och rörelsedetektorer monterade. Ifall de registrerar något startas ett automatiskt ljudmeddelande på bland annat arabiska och farsi, som varnar flyktingar för att korsa gränsen olagligt och uppmanar dem att ta sig till en transitzon.

Júlia Iván vid Amnesty Ungern tror inte att EU:s juridiska processer har någon verkan på regeringen Orbán. *Foto: Joakim Medin*

Júlia Iván berättar att det här systemet ligger bakom beskrivningen om ett ”intelligent stängsel”. Men trots sin intelligens framgår det inte någonstans hur hög voltstyrka stängslet har.

– Det ska inte vara en dödlig styrka, men nu i maj skedde det en olycka med en arbetare och han hamnade på sjukhus. Det var så allt avslöjades. Inrikesministeriet förnekade allt, sedan sa man att det arbetas för att ta fram en laglig grund. Det är en perfekt illustration av hur det inte finns några gränser för vansinnet kring flyktingpolitiken i Ungern, säger Júlia Iván.

Ungerns regering sade i maj att endast detektorsystemet har strömförsörjning, inte att stängslet är elektrifierat. Men när Amnesty Press lyckas ta sig ända fram till en annan sträcka av stängslet, den här gången utan att stoppas av polis, sitter där klart och tydligt gula varningsskyltar om elstötar, längs med hela stängslet. Med text på arabiska, engelska, serbiska och ungerska.

Kameror, megafoner och rörelsedetektorer gör att Ungerns regering talat om ett ”intelligent stängsel”. Foto: Joakim Medin

I mars lagstiftade regeringen Orbán dessutom om att återinföra en automatisk frihetsberövning av alla asylsökare. Det var en praktik Ungern avskaffat 2013 efter internationella påtryckningar. Nu motiverade regeringen beslutet att återinföra lagen bland annat med risken för IS-terrorism.

– Efter det har regeringen stoppat alla faciliteter som arbetat med flyktingar och asylsökare. Det betyder att alla flyktingläger och mottagningscenter har stängts ner, och nu hålls asylsökare frihetsberövade under hela sin asylprocess, säger Júlia Iván.

Alla asylsökare är idag tvångsinspärade i två läger vid de båda gränsövergångarna Röszke och Tompa, precis vid den serbiska gränsen. Där bor de i inredda plåtcontainrar som omringas av taggtrådsstängsel och vakter. Samtliga barn som anlänt med föräldrar hålls också inlåsta, likaså ensamkommande barn från 14 år och uppåt. Varje läger – eller transitzon som regering kallar dem – rymmer cirka 250 personer.

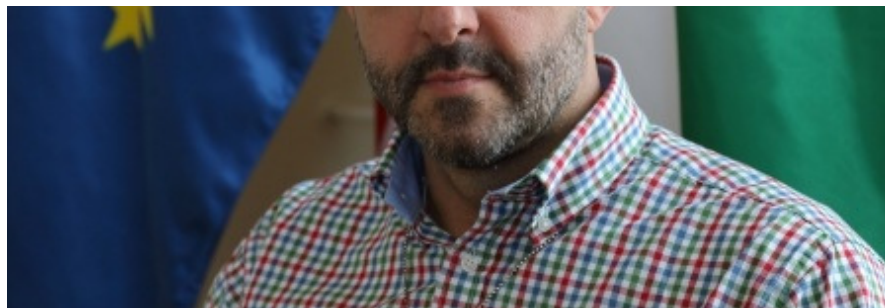
Att automatiskt frihetsberöva asylsökare strider mot EU-rätten och flyktingrätten, som Ungern måste följa. Egentligen måste en individuell juridisk process föregå varje beslut, men så sker inte idag. Till skillnad från tidigare, då asylsökare kunnat sitta frihetsberövade i upp emot en månad, måste de idag stanna under hela processen – som kan pågå i åtskilliga månader.

Lägren i Röszke och Tompa är också hela tiden fullbelagda, vilket betyder att Ungerns tidigare regel om att släppa in tio asylsökare om dagen inte längre gäller. De uppskattningsvis 6 000 - 7 000 människor som ännu väntar i Serbien på att korsa gränsen riskerar därför att behöva vänta mycket länge till.

Men egentligen finns det inte några flyktingar, bara illegala migranter. De ingår i ett internationellt migrationsfenomen och ska föras in i Europa, enligt en hemlig plan mellan flera EU-stater som vill lösa sina demografiska eller arbetsmarknadsmässiga problem. Så hävdar den ungerska regeringens talesperson Zoltán Kovács, när Amnesty Press träffar honom i en myndighetsbyggnad i Budapest.

– Bara för att Tyskland, Sverige och andra har en annan syn på det här fenomenet, så kan det inte påtvingas på alla. Det är därför vi inte tar emot migranter, det är därför vi byggde stängslet.

Regeringens talesperson Zoltán Kovács anser att asylsökarna som anlant till EU enbart är illegala migranter, som ingår i en migrationsliberal plan från flera andra EU-länder. Foto: Joakim Medin

Den enda gången Zoltán Kovács tar ordet ”flykting” i sin mun, är när han säger att det inte finns några krigsflyktingar alls i de ungerska asyllägren. Uppgifter från FN:s flyktingorgan UNHCR visar dock att det vore osannolikt, eftersom det krigsdrabbade Syrien, Afghanistan och Irak varit de tre vanligaste ursprungsländerna för en stor majoritet av flyktingarna som anlant till Europa. Zoltán Kovács säger också att förhållandena i asyllägren är mycket goda.

– De får allting de behöver, enligt den högsta kvalitet vi kan erbjuda. Till och med våra soldater bor under värre omständigheter än de där människorna, så alla som hävdar att det inte är humant har helt enkelt fel.

Ungerns regering tillåter dock oerhört få granskande journalister att besöka lägren för att själva bedöma läget. Amnesty International har inte tillträde, Human Rights Watch har inte tillträde. Den ungerska sektionen av Helsingforskommittén hade tillträde för att erbjuda juridisk assistans – men nyligen rev regeringen upp tillståndet.

Den 17 maj inledde EU-kommissionen juridiska processer mot Ungern, med fokus bland annat på brott mot EU-lagen genom flyktingpolitiken. I maj röstade även en majoritet i EU-parlamentet för en resolution som kritiserade Ungern, och hotade med att aktivera Lissabonfördragets Artikel 7 – som skulle kunna leda till sanktioner mot Ungern. Nu har dessutom den konservativa partigruppen EPP, där även Ungerns regeringsparti Fidesz ingår, instämt i kritiken. Men Zoltán Kovács ser inte ett dugg bekymrad ut:

– Ja, vi ser de där försöken, men Ungern kommer inte att ändra sin politik. Vi anser att den illegala migrationen måste stoppas, inte hanteras. Vi kommer att delta i de juridiska samtalen med EU eftersom vi anser att vi följer EU-lag idag.

Asylsökare i Ungern måste bo i plåtcontainrar i stil med dessa, som är vanliga på byggnadsarbetsplatser och på den ungerska landsbygden. Foto: Joakim Medin

Ungern sticker ännu ut med hårdast flyktingpolitik i hela EU. Men i realiteten har det skett en förskjutning hos andra medlemsländer, som gör att flera av dem öppet kritiserar Ungern i Bryssel, men i det tysta kan sympatisera med den stränga flyktingpolitiken. Flera västeuropeiska regeringar har gjort helt om i sin egen politik, liksom grannländer som tidigare kritiserat Orbán. Hösten 2016 talade också Österrikes regering regelbundet om ”illegala migranter” och i mars i år vägrade man ta fler EU-kvotflyktingar – liksom Ungern redan gör.

EU-kommissionens processer är vidare okända för att dra ut något fasligt på tiden, så att ett ännu viktigare problem redan hunnit dyka upp, när EU väl kommit fram till hur man ställer sig till det gamla. Detta pekar på att Ungern kan

förbli på den linje regeringen redan stakat ut, med risk att inspirera fler länder till ett tuffare asylpolitik.

Vaktorn längs gränstängslet. Foto: Joakim Medin

Tillbaka i Amnestykontoret tror Júlia Iván inte att de juridiska institutioner EU mödosamt byggt upp kan hjälpa till att ändra på Ungerns politik, oavsett vilken nivå kritiken kommer från. Det är allt för välkänt att unionen saknar tillräckligt starka verktyg för att ingripa mot medlemsstater, oavsett vilken politik de tillämpar.

– Jag tror det enda som fungerar är en tyst diplomati, bakom stängda dörrar. Regeringen Orbán är väldigt känslig för sådant, säger hon.

Joakim Medin

info@joakimmedin.se

Läs mer

[Hungary is Taking European Values for a Ride](https://www.hrw.org/news/2017/06/23/hungary-taking-european-values-ride)

(<https://www.hrw.org/news/2017/06/23/hungary-taking-european-values-ride>) (Human Rights Watch 23 juni 2017)

[Hungary: Appeal Court orders retrial of man convicted of ‘terrorism’ for throwing stones](https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/06/hungary-appeal-court-orders-retrial-of-man-convicted-of-terrorism-for-throwing-stones/)

(<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/06/hungary-appeal-court-orders-retrial-of-man-convicted-of-terrorism-for-throwing-stones/>) (Amnesty International 15 juni 2017)

[Lost Opportunity In Hungary](https://www.hrw.org/news/2017/04/04/lost-opportunity-hungary) (<https://www.hrw.org/news/2017/04/04/lost-opportunity-hungary>)

(Human Rights Watch 4 april 2017)

[Hungary: Legal amendments to detain all asylum-seekers a deliberate new attack on the rights of refugees and migrants](https://www.amnesty.org/en/documents/eur27/5855/2017/en/) (<https://www.amnesty.org/en/documents/eur27/5855/2017/en/>) (Amnesty International 9 mars 2017)

[Hungary: container camp bill is flagrant violation of international law](https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/03/hungary-container-camp-bill-is-flagrant-violation-of-international-law/) (<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/03/hungary-container-camp-bill-is-flagrant-violation-of-international-law/>) (Amnesty International 7 mars 2017)

Läs mer från Amnesty Press

[Amnesty vägrar följa ny ungersk lag](http://www.amnestypress.se/artiklar/reportage/26087/amnesty-vagr-ar-folj-a-ny-ungersk-lag/) (<http://www.amnestypress.se/artiklar/reportage/26087/amnesty-vagr-ar-folj-a-ny-ungersk-lag/>) (30 juni 2017)

[I Serbien drömmer flyktingarna om att EU ska öppna gränsen](http://www.amnestypress.se/artiklar/reportage/26023/i-serbien-drommer-flyktingarna-om-att-eu-ska-oppna-gransen/) (<http://www.amnestypress.se/artiklar/reportage/26023/i-serbien-drommer-flyktingarna-om-att-eu-ska-oppna/>) (12 februari 2017)

Det "intelligenta stängslet" är också elektrifierat, för att hålla borta flyktingar. Men ingen vet med hur många volt. Foto: Joakim Medin

[Ungerns väg bort från demokratin](http://www.amnestypress.se/kultur/bocker/25882/ungerns-vag-bort-fran-demokratin/) (<http://www.amnestypress.se/kultur/bocker/25882/ungerns-vag-bort-fran-demokratin/>) (5 december 2015)

[Belgrad välkomnar världen](http://www.amnestypress.se/artiklar/reportage/25849/belgrad-valkomnar-varlden/) (<http://www.amnestypress.se/artiklar/reportage/25849/belgrad-valkomnar-varlden/>) (2 oktober 2015)

[BOKMÄSSAN 2015: Orsolya Jeney, Amnestychef i Ungern: ”Det som händer är hela Europas skam.”](http://www.amnestypress.se/artiklar/reportage/25844/bokmassan-2015-orsolya-jeney-amnestychef-i-ungern-/)

(<http://www.amnestypress.se/artiklar/reportage/25844/bokmassan-2015-orsolya-jeney-amnestychef-i-ungern-/>) (2 oktober 2015)

REPORTAGE (/ARTIKLAR/REPORTAGE/) | 2017-06-30

AV: JOAKIM MEDIN